

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi Doktori Iskola

SZALAI PETRA

- A válságok hatása és kezelése a védelem területén -

című doktori (PhD) értekezésnek szerzői ismertetése

Témavezető:

.....

Dr. habil. Endrődi István ny. t.ú. ezredes, PhD

Budapest
2021

A TARTALMI RÉSZ PONTJAI

1. A TUDOMÁNYOS PROBLÉMA MEGFOGALMAZÁSA

Egyértelmű, hogy hazánk védelmének helyzete ma korántsem ideális. A fegyveres erőkkel kapcsolatban sokszor kiélezett viták zajlanak. A válságjelenségekkel küszködő gazdaság megfelelő alapja lehet az ország biztonságának? Rendben vannak a meghatározó védelmi dokumentumok? Rendelkezik a haderő a szükséges képességekkel, költségvetéssel, technikai színvonallal? Egyáltalán, jelenleg biztosított-e az ország megbízható védelme? Megfelelő-e az arány a missziós szerepvállalás és az országvédelem között? Mi élvez prioritást politikailag, gazdaságilag, katonailag: az Észak-atlanti Szerződés Szervezete (továbbiakban: NATO ¹ igényeknek megfelelő intenzív missziós szerepvállalásunk, vagy magának a hazánknak a védelme? Rendelkezünk-e megfelelő és megbízható védelmi jövőképpel? Korszerű-e az alapvető fontosságú védelmi tervezés rendszere? Jól, hatékonyan használjuk-e fel az egyébként reálértékben folyamatosan csökkenő, de így is több százmilliárdos védelmi költségvetést? Tükröződik-e a védelem fontossága a kormányzati prioritásban és a társadalmi megítélésben? Megnyugtatóan rendezett-e a katonai életpálya, a személyi állomány helyzete? A nemzetgazdaság, annak védelmi felkészítése vonatkozásában szintén kutatni időszerű a struktúra, a tartalékolás, a döntéshozatali rendszer és a tervezés kérdéseit.

A felvetett problémákra a válasz egyértelmű: alapvető, és sürgősen rendezendő problémahalmazzal állunk szemben. Megoldásként nem elég hosszú távra (10-15 évre) tervezni, már napjainkban, sürgetően meg kell tenni a megfelelő lépéseket. Az értekezés e területeken próbál a teljesség igénye nélküli, de *aktuális és érdemi észrevételeket tenni, tudományos eredményeket felmutatni.*

2. KUTATÁSI CÉLOK

A bevezetés, illetve a tudományos probléma megfogalmazása alapján jelen értekezés kutatási célkitűzéseit az alábbiakban fogalmazom meg:

- Átfogó helyzetértékeléssel *megvizsgálni* Magyarország válságokkal szembeni kitettségét, a válságkezelés lehetőségeit, a módszertani javaslatok kidolgozását is beleértve. Mindezt elsősorban a nemzetbiztonság, azon belül a honvédelem és a napjainkra egyre

---

¹ North Atlantic Treaty Organisation, magyarul: Észak-atlanti Szerződés Szervezete

hangsúlyosabb szerepet kapó, szélesebb körben értelmezett nemzetgazdasági védelmi felkészítés, tartalékképzés szemszögéből;

- Helyzetelemzéssel *bemutatni* a nemzetbiztonságot alapvetően meghatározó honvédelem és nemzetgazdaság helyzetét, ellentmondásait, megoldásra váró problémáit;
- *Feltárni* a válságkezelés működését befolyásoló döntéshozatali rendszer pszichológiai alapjait, javaslatokat megfogalmazni a rendszer jobbítása érdekében. *Felkutatni* a válságkezeléssel kapcsolatos módszereket, bizonyítani gyakorlati hasznosíthatóságukat, javaslatot tenni alkalmazásukra.
- *Bemutatni és értelmezni* a nemzetbiztonsággal foglalkozó alapidokumentumokban (irányelvekben, koncepciókban, stratégiákban) megfogalmazott célok, feladatok realitását, végrehajthatóságát, és következtetések levonásával *javaslatot tenni* a hatékonyabb megvalósításra, működtetésre;

A feldolgozandó téma *kutatási kritériumának* tekintetem, hogy a válságok hatásainak és kezeléseinek a védelem területére vonatkozó korszerű értelmezéseit, a forráskritikák alkalmazásait, a releváns ábrák és táblázatok tartalmi oldalba történő beillesztéseit, a válságokból adódó következmények vizsgálatait, *a kapcsolódó jogszabályi környezethez igazodva, az NKE HHK Hadtudományi Doktori Iskola* vonatkozó rendelkezéseivel összhangban a tudományos irányvonalait figyelembe véve végezzem el.

Szűkítésként egyrészt az értekezés logikai felépítése, másrészt a terjedelmi korlátok miatt nem fejtettem ki részletesen egyes témákat. Nem teljes körűen terjed ki a kutatásom a válságokra, a válságok fajtáira (pl. a gazdaságira), folyamataira, azok részletes elemzéseire, alátámasztva terjedelmes statisztikával, mutatószámokkal, az érintett és elismert kutatók munkáinak teljes részletezésével. Csak a főbb vonulatok, sajátosságok elemzése volt a célom, mintegy felvezetésül, előkészítésül és nem utolsó sorban alátámasztásul a mondanivalóim kifejtéséhez. Ugyanezt mondhatom például a védelmi költségvetés elemzéséről, ahol nem volt célom a többek által ajánlott doktori értekezések részletes taglalása, mert törekvésemhez, a kormányzati prioritás bemutatásához teljes mértékben rendelkeztem megfelelő inputokkal, ezáltal az említett részletes taglalás nem csak fölösleges, de éppen zavaró is lehetett volna. Az is említést érdemel, hogy miközben a Magyar Honvédség missziós tevékenységével

kapcsolatban a grúziai szerepvállalást elemeztem, nem volt célom a teljes és későbbi orosz katonapolitikát (Ukrajna, Baltikum, NATO-Oroszország kapcsolatok) bemutatni, szintén az említett tartalmi és terjedelmi korlátok miatt. Azt el tudom fogadni, hogy a napi sajtóból (Portfólió, HVG, parlamenti történések, stb.) vett idézetek tudományos szempontból nem relevánsak, de erősen vitatom, hogy ezért nem bizonyító erejűek. A téma sajátossága miatt (pl. forrásprognózisok, haderőfejlesztés) sokszor állami vezetők, politikusok, elemzők nyilatkoznak, és nem csak a téma aktualitása miatt nincs garancia arra, hogy az adott információk belátható időn belül tudományos folyóiratokban is elérhetők lennének. Összességében remélem, hogy ha valaki az értekezésemre figyelmet szentel, akkor azt nézi, ami benne van, és nem azt, amit benne látni szeretne.

KUTATÁSI HIPOTÉZISEK MEGFOGALMAZÁSA

Figyelemmel az előzőekben kifejtett tudományos problémákra, a kutatás célkitűzéseire a hipotézisek a következők:

- *Megítélésem szerint* hazánk a reálgazdaságban elért sikerek ellenére még mindig erősen kitett a válsághelyzeteknek, ezért még mindig válságkezelésre szorul. Neves közgazdászok (Róna Péter, Csath Magdolna, Csaba László) is egyetértenek abban, hogy a magyar gazdaság nem stabil. Például az eddigi EU-s támogatások, multik megadóztatása valamennyire biztosította a magyar gazdaság egyensúlyban tartását, de továbbra is veszélyként fennáll szűkebb környezetünkhöz is viszonyítva a versenyképességbeli hátrányunk, a termelésben az alacsony hozzáadott érték arány, a korrupció elleni harc eredménytelensége és például a forint árfolyamának kockázatai. Feltételezem, hogy ha már a közeljövőben is az említett bevételi források jelentősen csökkennek vagy elapadnak, a jelenlegi eszközökkel nem lesz lehetséges a gazdaság egyensúlyban tartása. Óhatatlanul felvetődik a hatékonyság növelésének szükségessége, amelynek kapcsolatát a képesség és feladat alapú tervezéssel, valamint az eredmény szemléletű számvittel az értekezésben mind a válságkezelés, mind a honvédelem, mind pedig a nemzetgazdaság védelmi felkészítésének tárgyalásakor bizonyítani szándékozom;
- *Feltételezem*, hogy még napjainkban is komoly hiányosságai vannak a védelem összkormányzati megközelítésének, annak ellenére, hogy ezt a Nemzeti Biztonsági Stratégia már évekkel ezelőtt alapvető feladatként írta elő. *Megítélésem szerint* az összkormányzati megközelítés még nem eléggé markáns, elsősorban szabályozási szinteken

történetek csak lépések, a gyakorlatban viszont a tevékenység abszolút ágazat centrikus, a végrehajtás kormányzati kontrollja pedig nem eléggé következetes, hiányosságokkal bír. Feltételezem, hogy már a tervezés szintjén kellene az említett negatívumokat kezelni, egy korszerű, konkrét, feladatalapú tervező rendszer fejlesztési módszertanának kidolgozásával;

- *Vélelmezem*, hogy mind a nemzetgazdaság irányításában, mind a honvédelem és annak gazdasági vetületeiben, mind a gazdaság védelmi felkészítésében meghatározó szerepet játszik az irányítás, a döntéshozatali rendszer pszichológiája. Feltételezem, hogy korábbi tanulmányaimra alapozva mind a kormányzati válságkezelés, mind a honvédelem értékítélete, elismertsége és támogatottsága, mind a nemzetgazdaság biztonsága, védelmi felkészítése területeit kutatva e témában tudományos eredményeket lehet produkálni. *Feltételezem*, hogy a napjainkban, a mikro- és makro-környezetünkben zajló események (például a migrációs válság), a kialakult válsághelyzetek, veszélyforrások egyre jobban fókuszálják a kormányzati figyelmet a nemzetbiztonság, a fegyveres védelem, valamint a gazdaságbiztonság és védelmi felkészítés kérdéseire, problémáira. Véleményem szerint e területek átfogó kutatásával, értékelésével, konkrét, gyakorlati értékű fejlesztési javaslatok kidolgozásával tudományos értékű eredményeket lehet elérni.

3. KUTATÁSI MÓDSZEREK

Az értekezés címéhez ragaszkodva, az arra felépített kutatási célkitűzések teljesítése és a hipotézisek bizonyítása érdekében többféle kutatási módszert alkalmaztam:

- Egyéni tanulmányi és kutatási tervet *állítottam össze* úgy, hogy azok a lehető legjobban támogassák tudományos célkitűzéseim elérését, hipotéziseim bizonyítását (alapkutatás kidolgozása);
- *Összegyűjtöttem és tanulmányoztam* a témával kapcsolatos releváns hazai és mértékadó nemzetközi szakirodalmat, internetes forrásokat, megjelent kiadványokat, tanulmányokat, kéziratokat, jogszabályokat, a legfrissebb kutatások eredményeit, melyek tapasztalatait beépítettem a vonatkozó fejezeteimbe. Az analízis és összehasonlító elemzés alkalmazásával vizsgáltam a válság hatásait a védelmi területre vonatkozóan;
- Az irodalmi áttekintést az archívumkutatási módszer szerint végeztem el, amelyben az elemzési folyamat a következő lépésekből épült fel: adatbázis meghatározása. Web of Science (továbbiakban: WoS) hivatkozásindexelő adatbázis és a ScienceDirect open access

publikációinak segítségével. Következő lépés a „*impact of crisis*” kulcsszavas keresés, melyre a kidobott találatokat az 1-től 3. számú ábrák mutatják be. A konkrét (szak)irodalmak felkutatása a kulcsszavas keresés alapján, a számos irodalmak kiválasztása az idézettség (citation), az első 10 darab publikációra történik.

- *Meghatároztam* a jelen értekezés témájához *kapcsolódó eseményeket, történéseket, a válságkezelés lehetőségeit, a politika, a biztonság, a háborúk, a gazdaság, a válságok kérdésköreinek elemzésével;*
- *Általános* – benne összehasonlítás és általánosítás, valamint átfogó történelmi (kronologikus) *vizsgálati – módszereket alkalmaztam;*
- *Elemzés* – *részletes és átfogó helyzetelemzés-helyzetértékelés,* (analízisekre és szintézisekre épülő) következtetések levonásával, javaslatok megfogalmazásával;
- *Rész kutatási eredmények feldolgozása* (jegyzetekben), *publikálása* (szakmai folyóiratokban), konferenciákon (felkészítéseken) történő *előadása;*
- Hazai szakmai fórumokon, tanulmányutakon és konferenciákon részvétel, melyek tapasztalatait az eddig elért tudományos eredményeimmel összevettem, és konzekvenciákat vontam le;
- Több elismert biztonságpolitikai szakértővel *készítettem* interjút, illetve kutatókkal, gyakorlati szakemberekkel beszélgettem a minél szélesebb témaköri rálátásom kialakítása érdekében (lásd 1. számú melléklet);
- *Rendszeres szakmai konzultáció:* a Honvédelmi Minisztérium (HM) jelenlegi és volt vezetőivel (vezérkar főnökkel, védelemgazdasági helyettes államtitkárral, főosztályvezetőkkel), az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium Kormányzati Koordinációs Bizottság (ÖTM KKB) Titkársága volt vezetőjével és a munkatársaikkal; a Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) illetékes osztályvezetőjével, a BM OKF vezetőivel (a kritikus infrastruktúravédelmi főosztályvezetővel, volt tűzoltó felsővezetővel), a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, majd a Nemzeti Közszerológiai Egyetem oktatóival;

- *Helyszíni bejárások* (BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság székhelye és a ferihegyi úti bázisa, Nemzetgazdasági Minisztérium Lovasberényi bázisa, Honvédelmi Minisztérium székhelye).

A kutatásomat nehezítette, hogy a feldolgozott témacíméből adódó témáimhoz kapcsolódó adattárak, jelentések, elemző-értékelő munkák nagy része titkosítottak vagy nehezen hozzáférhetőek. Civil beosztásom miatt ezek az anyagok nem álltak megfelelő minőségben és mennyiségben a rendelkezésemre. További nehezítő tényező volt, hogy a kutatásaimat alátámasztó fentebb nevezett dokumentációkból nem készültek tudományos igényességű szakanyagok, publikációk, műhelyviták. Mivel az említett anyagok nehezen elérhetőek, ezért a második tartalmi rész kibontásának, feldolgozásának nagyobb arányát a teljességre törekedve, az egyéb források, irodalmak, interjúk, elemzések, értékelések beépítései indokolták, növelték meg (a kutatási célkitűzéseim elérésének érdekében.)

4. AZ ELVÉGZETT VIZSGÁLAT TÖMÖR LEÍRÁSA FEJEZETENKÉNT

Az értekezés felépítése a kitűzött kutatási célok és az azokból adódó feladatok alapján a következő:

Az értekezésemet három fő fejezetre építettem fel.

Az első fejezetben az értekezés címéből adódó témák figyelembevételével a konkrét hazai vonatkozásokat mutatom be a világban történt események elemzésével, úgy, hogy annak hazai hatásairól, jelentőségeiről, szerepvállalásairól széles képet tudjak adni. Biztonsági, védelmi, és az annak részét képező gazdasági vonatkozásokban egyaránt elhelyezem Magyarországot térben és időben a világ környezetben. Ennek érdekében megvizsgálom a globális biztonsági rendszert, a nemzetközi stabilitás kérdéskörét, az államok kapcsolati hálózatait, az ezredfordulót követő válságok és válságkezelés történéseit, a reálgazdaság helyzetét, majd elemzem és kiértékelem a kapcsolódó hazai vonatkozásokat, melyek logikailag alapot biztosítanak a védelemmel kapcsolatos fejezetek kibontásához, úgy, hogy logikailag lehetőséget teremtenek a konkrétabb válságkezelési javaslatok kidolgozására.

A második fejezetben elemzem a válságok hatását a fegyveres védelemre. Kezdve a nemzetközi szerepvállalásaink, missziós küldetéseink tapasztalataival. Ezt követően a fegyveres védelem helyzetértékeléséből kiindulva értékelem a jelentősebb, a védelmet

meghatározó dokumentumok (Miniszteri Irányelvek, Nemzeti Katonai Stratégia) tartalmi elemeit, funkcionalitásuknak történő megfelelését, a belőlük tükröződő jövőképet, valamint *ismertetem* a jövőkép szempontjából kiemelt fontosságú védelmi tervezés rövid történetét, helyzetét, hiányosságait. *Elemzem* a honvédelem kormányzati és társadalmi megítélését (pl. a védelmi költségvetés történeti áttekintésével, a katonai életpálya helyzetértékelésével). Az elemzéseket követően, azokból fakadóan *meghatározom* a főbb feladatok perspektivikus lépéseit.

A harmadik fejezetben a védelem szempontjából meghatározó nemzetgazdaság biztonságát *vizsgálom*, a védelmi felkészítés és tartalékolás helyzetértékelésével, a hiányosságok feltárásával, az alapvető fontosságú összkormányzati megközelítés gyakorlati realizálásának problémáival. Az elemzést követően mind elvi, mind gyakorlati jelentőségű *javaslatokat* teszek a döntéshozatalra, az ágazati szabályozásra, a védelmi tartalékolásra és a finanszírozásra vonatkozóan. A honvédelem 2005-ben realizált tervező rendszere rendszerfejlesztésének gyakorlati tapasztalatai alapján javaslat formájában *kidolgozom* a kormányzati szinten régóta tervezett, de mindeddig nem realizált képesség és feladatalapú tervező rendszer továbbfejlesztésének módszertani alapjait.

Az egyes fejezetekben megtalálható a probléma részletes megfogalmazása, a vonatkozó normák ismertetése, a javasolt módszer részletezése, és végül a fejezetek összegzése, részkövetkeztetések levonása, majd az összegzett következtetések megfogalmazása.

5. ÖSSZEGZETT KÖVETKEZTETÉSEK

Vizsgálataim, megállapításaim, következtetésem hangvétele kritikus. „*Írni lehet jól nevelten is, de minék*”, jut eszembe Esterházy Péter rádió interjú során elhangzott megnyilatkozása, amellyel azonosulni tudok. *Bízom abban, hogy a jól neveltség hiánya nem ment a szakmai mondanivalóm rovására, és az értekezés nem látja ennek kárát. Mert mind a fegyveres védelem, mind a védelmi felkészítés területén sok a válságokra is visszavezethető probléma, megválaszolásra, megoldásra váró kérdés.* Sajnos sok a probléma, amelyekkel a téma komolysága miatt mindenképpen foglalkozni kellett. Mindenekelőtt *a gyakorlati hatékonyság javítása céljából.* Mert ha az elmélet esetenként még rendben is van (például rendelkezésre áll egy jó koncepció, vagy stratégia), a gyakorlati megvalósítás sokszor – különböző okokra hivatkozva (pl. forráshiány), de sokszor hivatkozás nélkül is (pl. hatásköri viták, elbürokratizálódás) – szöges ellentétben áll azzal. A válság így is megvisel mindenkit (embert,

gazdaságot, társadalmat egyaránt), ezért célkitűzés lehet, hogy legalább rajtunk ne múljon, *tegyünk meg mindent a céljainkért, érdekeinkért, elérhető eredményeinkért, vagy csökkenthető veszteségeinkért. Ez volt az alapvető motivációm az értekezés megírása során.*

Ma gyorsan változik a világ, makro és mikrokörnyezetünk egyaránt. *A válságkezelési kényszerrel terhelt kihívásokra választ kell kutatni, adni. Nem a kényelmesebb „megoldást” kínáló közép és hosszútávon, hanem a mai léptékkal, mai viszonyok között mért rövidebben, belátható időn belülien.* A nemzetbiztonság kérdése jóval összetettebbé vált. A fegyveres erők tevékenységének jellege várhatóan alapjaiban módosul. A nem fegyveres védelem szerepe pedig sokkal erőteljesebbé, komplexebbé válik. Ahogy a Nemzeti Biztonsági Stratégiában megfogalmazták, összkormányzati megközelítést igénylővé. Részben vége az ágazati önállóságnak, amelyet említhetnénk elkülönültségnek is. *Csak együttes, összehangolt erőfeszítéssel lehet hatékonyságot, eredményeket elérni.* Ma egyértelműen rosszul állunk – különösen a konkrétumokat, a gyakorlati kivitelezést illetően – ezen a téren. Mindezek figyelembevételével és figyelemfelkeltéssel igyekeztem értekezésemet megírni.

Mind az általános válságkezelés módszereként, mind a fegyveres védelem, mind a nemzetgazdaság védelmi felkészítése során a feladatalapú tervezési módszertan egyértelműen hatékonyabban alkalmazható a jelenlegi leosztó-kirovó tervezési metodika helyett.

A honvédelem területén a 2005. évben bevezetett meglévő tervezési rendszer megújítására lenne szükség, ráadásul ezt a megújítást szinkronizálni kell az eredmény szemléletű számvitel államháztartási szintű bevezetésével. A nemzetgazdaság védelmi felkészítésének esetében pedig teljes rendszerfejlesztés indokolt, amelyhez az értekezésben egy elgondolást dolgoztam ki.

Újdonságnak tartom azt a kutatási eredményt, probléma meglátást, hogy ma hazánkban az eredmény szemléletű számvitel bevezetése zöld utat kapott, ugyanakkor nincs ugyanilyen súllyal terítéken a képesség és feladatalapú tervezés állami szintű kialakítása. A kettő elválaszthatatlan egymástól, sőt a számvitel „csak” támogató eszköze az új tervezési módszertan kialakításának. Tehát sürgető feladat a „gombhoz a kabátot is megalkotni”, pótolni egy a környezetünkhöz képest súlyos lemaradást, kötött pályára állítani mind az államigazgatás, mind az államháztartás feladatalapú tervezési metodikáját, mint a válságkezelés várhatóan egyik leghatékonyabb lépését.

A fegyveres védelem területén bemutattam és hangsúlyoztam a valós prioritás kialakításának szükségességét, a társadalmi megítélés javítását (pl. a valós eredmények fokozottabb bemutatásával, propagálásával) illetve azt a romboló hatást, amelyet az utóbbi években végbement változtatások (pl. szolgálati nyugdíj átalakítása, kettős ellátás tilalma, a szakterület és az állomány érdekvédelmének hiánya) az állomány tudatában, belső és külső megítélésében véghezvittek.

A fegyveres védelem helyzetének, problémáinak elemzésekor feltártam a jövőt meghatározó dokumentumok eddig hivatalosan nem publikált hiányosságait, azt, hogy a *jelenlegi geopolitikai, katonapolitikai változások ellenére nincs határozott elképzelés a jövőképre vonatkozóan*. Ez az elemzés nem elválaszthatatlan a tervező rendszer megkülönböztetett figyelemmel kezelt problémáitól sem. A gazdaságbiztonság területén pedig még nem talákoztam olyan megállapítással, amely szerint a jogalkotás (Nemzeti Biztonsági Stratégia, ágazati stratégiák hiánya) és a gyakorlati realizálás láthatóan elszakadt egymástól. Ennek igazságtartalma nehezen kérdőjelezhető meg. A gazdaságbiztonság korunk egyik legnagyobb kihívása, nagyobb odafigyelést, koncentrációt érdemelne. Ezért tettem javaslatokat az előrelépés érdekében.

6. ÚJ TUDOMÁNYOS EREDMÉNYEK

1. A válságkezelés hagyományos, statikus (bevételek növelése, kiadások csökkentése) módszereinek, a valós reformok kialakításának lehetőségeinek, a képesség és feladatalapú tervezési módszertan gyakorlati alkalmazási alternatíváinak széleskörű *elemzése és vizsgálata* alapján *megállapítottam*, hogy a honvédelem területén a 2005. évben bevezetett meglévő tervezési rendszer megújítására van szükség.
2. A honvédelem Védelmi Tervező Rendszerének rendszerfejlesztése és annak tapasztalatai alapján *elgondolást dolgoztam ki* a nemzetgazdaság védelmi felkészítésének hatékonyságát alapvetően meghatározó képesség és feladatalapú nemzetgazdasági tervező rendszer fejlesztésének módszertanára.
3. Az értekezésben *megállapítottam*, hogy a minőségi védelmi tervezéshez az államháztartás szintjén is kialakítás alatt álló eredményszemléletű számvitel bevezetése

nélkülözhetetlen. *Bebizonyítottam*, hogy az államháztartás szintjén a korszerű számviteli rendszer kialakítása nem lehet öncélú, a feladat-alapú tervezést kell szolgálnia.

4. *Vizsgáltam* a döntéshozatal rendszerének pszichés tényezőit, melynek eredményei alapján *megállapítottam* a válságkezelés hiányosságait és *javaslatot tettem* azok negatív következményeinek kiküszöbölésére. *Kidolgoztam* a kormányzati kommunikáció javítására, valamint egy valós értékrend, humán stratégia kialakítására vonatkozó *javaslataimat*. A nemzetgazdaság biztonságával kapcsolatos vizsgálataim, kutatásaim alapján a pszichés tényezők *elemzésével* módszertani *javaslatot tettem* a szakterület irányításának gyakorlati megvalósíthatóságára.
5. Az értekezésben átfogó *elemzést készítettem* a fegyveres védelem, valamint a nemzetbiztonság korunkra jellemző, ma már a honvédelmivel egyenértékű összetevőiről, különös tekintettel a gazdaságbiztonságról. Az *elemzéseim* alapján mindkét területen rendszerezett formában konkrét és részletes problémamegoldó *javaslatokat dolgoztam ki*.

7. AJÁNLÁSOK

Ajánlom az értekezést:

- Elsősorban a tárgyalt szakterületek döntéshozóinak a szakmai szempontok bővítésének, szélesebb körének ajánlatával, megvitatásának szándékával.
- Egyes részeket tudományos kutatóknak, műhelyeknek ajánlanék továbbfejlesztés céljából. Például a missziós feladatok változásából adódó problémák megvitatása, az Magyar Honvédség jövőképeinek megalapozása, az NGVTR további részletezése, valamint a képesség és feladatalapú tervezés és az eredmény szemléletű számvitel kapcsolatának továbbfejlesztése is.
- Az értekezést kiegészítő szakirodalomként ajánlanám olyan felsőoktatási intézményeknek, ahol hatékonyságmérést, képesség és feladatalapú tervezést oktatnak.
- Felhasználni egyéb alap kutatásokhoz.

8. A KUTATÁSI EREDMÉNYEK GYAKORLATI FELHASZNÁLHATÓSÁGA

- Támogatja a szakterület felelős vezetőinek döntéshozatalát.
- Hozzájárulhat a döntéshozók szemléletváltozásához.
- Az értekezésem eredményei felhasználhatóak a Honvédelmi Minisztérium, Nemzetgazdasági Minisztérium, a Magyar Honvédség belső szabályzatainak (szakutasításainak) korszerűsítésére.
- Statisztikákkal, adatokkal alátámasztott információkat tartalmaz a témakörrel foglalkozó oktatók, kutatók részére.
- Alapul szolgálhat a képesség és feladatalapú tervezésekhez, a nemzetgazdaság védelmi felkészítésének fejlesztésére vonatkozó kutatásokhoz, a döntéshozatali rendszer pszichológiájának kérdéskörét vizsgáló elemző-értékelő munkákhoz

9. A DOKTORJELÖLT TÉMÁVAL KAPCSOLATOS PUBLIKÁCIÓS JEGYZÉKE

Lektorált folyóiratban megjelent magyar nyelvű cikkek

Lektorált folyóiratban megjelent magyar nyelvű cikkek

Szalai Petra: Reform, tervezés és hatékonyság elemzése a válságkezelés lehetőségein keresztül. Bolyai Szemle 26: 22, pp. 76-88., 13 p. (2017)

Szalai Petra: Gazdasági biztonság Védelmi Felkészítés. Honvédségi Szemle: A Magyar Honvédség Központi Folyóirata 15: 1, pp. 47-53., 7 p. (2011)

Szalai Petra: ENSZ, békefenntartás, magyar missziós szerepvállalás. Hadtudomány: a Magyar Hadtudományi Társaság Folyóirata 18: 2, pp. 42-50., 9 p. (2011) ISSN 1588-0605.

Szalai Petra: A 2008. évi orosz-grúz háború következményei, tapasztalatai. Honvédségi Szemle: a Magyar Honvédség Központi Folyóirata 6: 6, pp. 25-30. , 6 p. (2010)

Szalai Petra: A 2008. évi orosz-grúz háború következményei, tapasztalatai. Felderítő Szemle 9: 3-4, pp. 25-31., 7 p. (2010) HU ISSN 1588-242X

Szalai Petra: Európai Védelmi képességek és a Gazdasági Világválság. Katonai Logisztika 1: 1 pp. 200-214., 15 p. (2010)

Lektorált folyóiratban megjelent angol nyelvű cikkek

Szalai Petra: Security and Crisis Management, Components of Economic Crises. Belügyi Szemle: a Belügyminisztérium Szakmai Tudományos Folyóirata (2010-) 68: 3 Special Issue, pp. 128-139., 12 p. (2020)

Endrődi István; Szalai, Petra: Security and national security challenges from the perspective of the Hungarian Disaster Management. Nemzetbiztonsági Szemle (ONLINE) 6: 3, pp. 22-48. Paper: Security and national security challenges from the perspective of the Hungarian Disaster Management, 100 p. (2018)

Szalai Petra: The Safety of the National Economy, Economic Components of Crises. Műszaki Katonai Közlöny 27: 3, pp. 166-178., 13 p. (2017)

Szalai Petra: Alternatives for Crisis Management. Tradecraft Review Special Issue. National Security Review: Periodical of the Military National Security Service 10 : 2, pp. 110-118., 9 p. (2012)

10. A DOKTORJELÖLT SZAKMAI-TUDOMÁNYOS ÉLETRAJZA

Személyi adatok

Név	Szalai Petra
E-mail(ek)	szpetra@hotmail.com
Állampolgárság	Magyar
Születési dátum	1982. május 26.
Születési hely	Budapest

Tanulmányok

1. Hadtudományi Doktori Iskola	2007. szeptember 1. – 2011. augusztus NKE HHK Hadtudományi Doktori Iskola, <u>PhD képzés</u>
2. International Business School	2000-2004 között a bécsi amerikai egyetem (Webster University Vienna), nemzetközi kapcsolatok és pszichológia hallgatása, mindkét szakon BA diploma
3. Webster University	2004-2005 között MSC diploma gazdálkodás területén az ISB (International Business School Budapest) Nemzetközi Üzleti Főiskolán.
3. Amerikai Nemzetközi Gimnázium	Nemzetközi érettségi (IB)

Munkahelyei

1.	2004-2005-ben az OPNI-ban pszichológus gyakorlaton vett részt.
2.	2005-től az ARMACO Kereskedelmi Kft-nél nemzetközi kapcsolatok ápolása amerikai, kanadai, francia területen feladatkört látott el.
3.	2015-től napjainkig egy nemzetközi angol általános iskola és gimnázium IB rendszerű (Budapest British International School) felépítésének megszervezésén, majd működtetésén dolgozik az iskola ügyvezető igazgatóként és alapítványi kurátorként.

Nyelvtudás

1.	Angol felsőfok
2.	Francia alapfok

Budapest, 2021. november 11.

.....
Szalai Petra